

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 5.04.2024
Sayı: 60

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hayvanları Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim.

Nimet ÖZDEMİR
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Adalet
Esas Komisyon	Çevre
Tarih: 16-4-2024	Esas No: 2/2093

10.04.2024
20

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
0 5 Nisan 2024
Numara:

T B M M GENEL MÜDÜR
0 5 Nisan 2024
No: 1409261

GENEL GEREKÇE

Büyük şehirlerimiz başta olmak üzere sokak hayvanları ile ilgili karşılaşılan sorunlar giderek artmakta, müdahale edilmemesi durumunda içinden çıkılamayacak bir noktaya doğru tırmanmaktadır. Özellikle kamuya açık alanlarda, parklarda yaşam yerleri sokaklar olan sahipsiz köpeklerin insanlara saldırma vakalarının görsel olarak sosyal medyada yoğun bir şekilde yer verilmesi zaman zaman kontrol dışına çıkabilen tepkilere yol açmaktadır. Buna mukabil hayvan severlerin sokak hayvanlarına yönelik şiddet ve istismar olaylarına verdikleri haklı tepkiler de aynı şekilde sosyal mecraların ana gündemini oluşturmaktadır.

Hayvanları Koruma Kanunu ve Hayvanların Korunmasına Dair Uygulama Yönetmeliği kapsamında mevcut sorunların giderilmesi ve çözümler üretilmesi bakımından gerekli hukuki güvenceleri veriyor izlenimi yaratsa da yaptırımların alt sınırı iki yıl altında olması sebebiyle uygulamada hâkimlerin takdiri ve iyi hal indirimleri ile yatarı olmayan cezaların verildiği görülmektedir. Hayvan haklarının korunması, denetlenmesi ile ilgili Valiler başkanlığında oluşturulan il hayvan haklarını koruma kurulları başta olmak üzere, Tarım ve Orman Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığının yanı sıra ilgili kamu kurumları ve yerel yönetimler gerekli tedbirlerin alınması noktasında yetersiz kalmaktadır.

Sokak hayvanlarının sayısının yüksek olduğu ve durumun umutsuz gözüktüğü ülkelerde işe yarayacağı bilimsel olarak ispatlanmış bir yöntem olarak, "Topla, Bakımını Yap, Aşıla, Aldığın Yere Bırak" adı verilen dört aşama tavsiye ediliyor. Ülkemizdeki yasalar da bununla uyuyor. 2004 yılında yürürlüğe giren ve 2021 yılında bazı değişiklikler yapılarak adli yaptırımlar eklenen Hayvanları Koruma Kanunu'nda hayvanların kısırlaştırılması, aşılanması, rehabilite edilmesi ve kayıt altına alındıktan sonra alındıkları ortama bırakılması esastır. Mevzuatta yazılı olan kuralların gerektiği gibi uygulanamaması nedeniyle sorunun çözülmediği ortadadır.

Taraf olduğumuz uluslararası anlaşmalar ile ulusal mevzuatımızda mevcut pek çok düzenlemeye ayırım gözetmeksizin bütün canlıların doğal haklara sahip olduğu hukuki olarak güvence altına alınmıştır. Ne yazık ki uygulamada bu hakların korunamadığı gibi yasaların gerektiği gibi uygulanmadığı da görülmektedir. Özellikle devletin ilgili kurumları ile birlikte belediyeler, sivil toplum kuruluşları ve genel olarak toplumun yasal güvenceye alınan bu hakların korunmasına ve herkesin kanunlara uyma zorunluluğu olmasına rağmen gereken hassasiyet gösterilmemektedir. Yerel yönetimlerin görevleri arasında bulunan kısırlaştırma işlemi, sağlık bakımından kanunda yer alan usuller ile yapılmamaktadır.

Hayvanlara yönelik şiddet ve istismarın önlenmesi, bunu gerçekleştirenlere yönelik hızlı ve etkin caydırıcı tedbirlerin uygulanması, bu konuda özverili çalışmaları bulunan sivil toplum kuruluşlarının desteklenmesi ile birlikte şiddet olaylarının ilgili adli makamlara iletilme sürecinin etkinleştirilmesi gerekmektedir.

Bu nedenlerle, yaşam yerleri sokaklar olan hayvanların haklarının korunmasına yönelik olarak mevcut kanunun uygulanmasından doğan eksikliklerin giderilmesi amacıyla iş bu kanun teklifi hazırlanmıştır.

HAYVANLARI KORUMA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 24/6/2004 tarihli ve 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun 5 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Evcil hayvanlara bakamayacak duruma düşen sahipleri, sorumlu oldukları hayvanlara ilişkin il hayvanları koruma kurulları ile yerel yönetimlerin ilgili birimlerine bildirimde bulunmak, bölgede mevcut barınaklara teslim etmek zorundadırlar.

MADDE 2- 5199 sayılı Kanununun 6 ncı maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yerel yönetimler, belediye sınırları içerisinde toplu yaşamın yoğun olduğu park ve bahçelerde sahipsiz olduğu tespit edilen kedi ve köpeklerin, gerekli sağlık taramalarını yapmak, kısırlaştırma işlemlerini gerçekleştirmek ve söz konusu hayvanları koruma altına alarak etkin sahiplendirme çalışmaları başlatmak ile yükümlüdürler.”

MADDE 3- 5199 sayılı Kanununun 7 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yerel yönetimler, kısırlaştırma işlemi yapılan tıbbi birimlerde müdahale sonrası rehabilite işlemleri başta olmak üzere her türlü yeterli fiziki koşulları il hayvanları koruma kurulu koordinasyonunda oluşturmakla yükümlüdürler.”

MADDE 4- 5199 sayılı Kanunun 28/A maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “altı aydan dört yıla kadar” ibaresi “üç yıldan beş yıla kadar” şeklinde ve dördüncü fıkrasında yer alan “altı aydan üç yıla kadar” ibaresi “iki yıldan dört yıla kadar” şeklinde değiştirilmiş, maddeye yedinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiş ve mevcut sekizinci fıkra aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sahipli veya sahipsiz hayvanlara karşı işlenen suçlarda faillere iyi hal indirimi uygulanmaz.

Sahipli veya sahipsiz hayvanlara karşı suçu tespit edilenler eğitim ve sağlık kuruluşlarında görevlendirilemez, istihdam edilemezler.”

“Sahibi tarafından işlenen suçlar da dâhil olmak üzere bu maddede belirtilen suçların işlenmesi halinde il hayvanları koruma kurulu, Tarım ve Orman Bakanlığı İl/İlçe Müdürlükleri, İl/İlçe Emniyet Müdürlükleri ile sokak hayvanlarını koruyan gönüllü birliklerin şikâyetleri üzerine soruşturma başlatılır. Suçüstü halinde ise bir şikâyete gerek olmaksızın soruşturma genel hükümlere göre yapılır.”

MADDE 5- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.